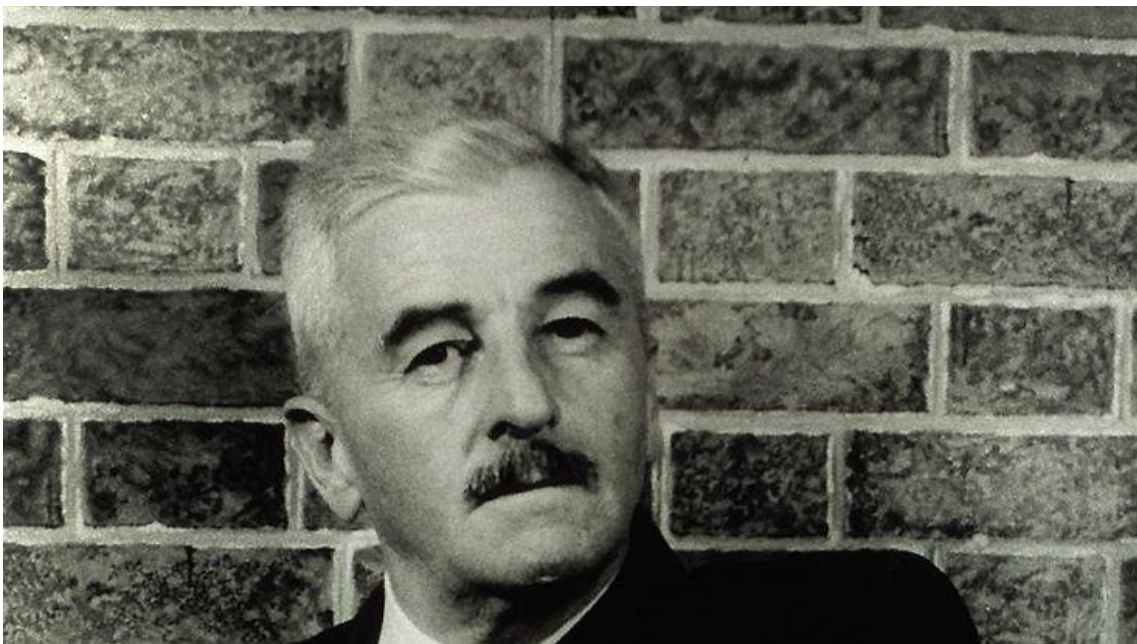

El final de La família Snopes

La mansió de William Faulkner. Edicions de 1984. Traducció d'Esther Tallada 576 pàg. / 22,50 €

PERE ANTONI PONS / ARA LLEGIM / 04-11-2017

A la breu nota introductòria que obre el llibre, William Faulkner diu que *La mansió*, apareguda el 1959, “és l’últim capítol i la recapitulació” de la trilogia de la família Snopes, formada també per les novel·les *El llogaret*(1940) i *La ciutat* (1957), totes disponibles en català a Edicions de 1984. Faulkner adverteix que va concebre el projecte el 1925 i que els lectors trobaran “incoherències i contradiccions” al conjunt, perquè ha passat tant de temps des que el va començar que, ara que l’ha acabat, “l’autor sap moltes més coses sobre el cor humà i els seus dilemes”.

Aquest reconeixement despreocupat d'uns defectes en la marqueteria literària de l'obra no s'hauria d'entendre com un gest d'humilitat per part de l'escriptor, sinó com una declaració de principis. Faulkner ve a dir-nos que, si bé l'ordit argumental no està pulcrament lligat i no tots els personatges evolucionen d'una manera lògica en el marc de les tres novel·les, això en el fons tant se val, perquè el que compta realment, aquí, no són els hams amb què la ficció convencional sol atrapar els lectors sinó el que podríem anomenar la veritat humana i la potència del llenguatge. Són paraules una mica grandiloqüents, ho sé, però la grandiloqüència no va fer mai gens de por ni cap nosa a l'autor de *Llum d'agost* i *Mentre agonitzo*. A més, tant la Bíblia com Shakespeare -dues de les lectures més recurrents de Faulkner, de les quals se sentia hereu i amb les quals aspirava a competir- també són plens d'incoherències i contradiccions...

Faulkner, a *La mansió*, recapitula com ha anat l'ascens depredador del cobdiciós Flem Snopes, que ha passat de ser un granger pobre a ser el magnat que controla tots els ressorts del poder de la ciutat de Jefferson, però també ens mostra com es prepara i es produeix la seva caiguda. A la pàgina 472, un dels narradors fa una succinta descripció de la mansió referida al títol: la qualifica de "mausoleu glacial on el vell Snopes havia immolat tants i tants diners sense aconseguir cap gràcia ni calidesa". És una sola frase, però conté tota la inhumanitat de Flem Snopes i tota la fatalitat que l'acabarà condemnant.

UNA TERANYINA DE VEUS

Dividida en tres parts, focalitzades cada una en un personatge, la novel·la es desplega i s'organitza com és habitual en Faulkner, és a dir, com una teranyina de veus en què el desordre cronològic, els canvis de punt de vista i el joc de versions sobre un mateix esdeveniment s'imposen al lector amb la contundència d'un magma verbal que amb ell arrossega incomptables fulgors psicològics, històrics, lírics i filosòfics. No és una de les virtuts menors de Faulkner la facilitat amb què deixa anar frases o paràgrafs sencers d'una plasticitat fulminant i d'una profunditat insondable.

Parlar de magma verbal no implica que no hi hagi línies argumentals clares, les quals fan d'esquelet de la novel·la. La trama que se centra en el rancor pacient i l'afany de venjança de Mink Snopes contra el seu cosí Flem perquè no el va salvar d'anar a la presó és la que millor fa d'argamassa argumental de l'obra. També són importants, però, la història del tentacular assalt al poder del clan dels Snopes -amb representants en la política i l'economia- i la peripècia de la díscola Linda Snopes -la filla bastarda d'en Flem, un cos estrany, combatiu i progressista, en un entorn agressivament reaccionari.

Un altre aspecte destacable de *La mansió* és que, lluny de la idea que Faulkner és el creador d'un món mític, aquesta és una novel·la que està molt ancorada en la història nord-americana de la primera meitat del segle XX. Hi surt gairebé tot: les dues guerres mundials, el conflicte racial (des del Ku Klux Klan fins als progressistes partidaris dels drets dels negres), el New Deal, els recels i disputes entre l'Amèrica profunda i el govern de Washington, el boom econòmic de la postguerra i l'enfilall de negocis (legals o bruts) que hi va anar aparellat, la persecució ideològica de l'FBI...

Poderosa i complexa, imperfecta i ocasionalment confusa, però amb nombroses explosions de pura genialitat, *La mansió* ens arriba en català gràcies a una laboriosa i molt meritòria traducció d'Esther Tallada.